

Sygn. akt I ACa 1423/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA – Małgorzata Rybicka - Pakuła

Sędzia SA – Roman Dzięczek /spr./

Sędzia SO del. – Ewa Trybulska - Skoczelas

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Foltak

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2013 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 czerwca 2012 r. sygn. akt XVI GC 620/10

1. oddala apelację,

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w K. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1423/12

UZASADNIENIE

Powódka –A. T. z o.o. w W. (poprzednio - F. T. - dalej – Spółka) wniosła o zasądzenie w postępowaniu nakazowym na swoją rzecz od pozwanej – (...) S.A. w K. (dalej – (...)) kwoty 604 464,77 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lipca 2009 r. do dnia zapłaty. Wskazała, że pozwana jest poręczycielem umowy powoda ze spółką G. C. w W. w zakresie zapłaty kwoty czynszu do wysokości równowartości kwoty 137 238,00 euro. Wobec powstania zaległości tej ostatniej spółki na łączną kwotę 515 238,00 zł, powódka wezwała pozwaną do zapłaty tej kwoty, jako poręczycielą, do czego nie doszło.

Nakazem zapłaty z dnia 14 czerwca 2010 r. uwzględnił w całości żądanie pozwu.

W sprzeciwie pozwanej został podniesiony zarzut niewłaściwego umocowania pełnomocnika powódki, a nadto: zarzut nieważności poręczenia z uwagi na brak określenia maksymalnej sumy poręczenia, wygaśnięcia poręczenia, wobec niedoręczenia we właściwym czasie wezwania do zapłaty i niewykazania faktycznego istnienia wierzytelności. Nadto podniósł zarzut potrącenia.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty tego Sądu z dnia 14 czerwca 2010 r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 26 lipca 2006 r. powódka zawarła ze spółką z o.o. w W. G. C. (dalej –G. C.) umowę najmu lokalu użytkowego nr (...) w Centrum Handlowym (...) w W., w której zostały określone szczegółowo obowiązki najemcy. Umowa została zawarta na 10 lat. Następnie, aneksem z dnia 4 kwietnia 2008 r., zmieniono umowę rozszerzając jej przedmiot o lokal nr (...) oraz wprowadzając korekty co do wysokości czynszu i warunków płatności.

Powód otrzymał od pozwanej nieodwołalne i bezwarunkowe poręczenie zapłaty przez najemcę wszelkich kwot należnych z tytułu umowy najmu do łącznej kwoty stanowiącej maksymalnie równowartość w złotych polskich sumy 137 238 euro, liczone po średnim kursie NBP z dnia zapłaty przez poręczyciela. Kwota poręczona przez pozwaną miała być płatna na pierwsze pisemne żądanie wynajmującego stwierdzające, że roszczenie wobec najemcy istnieje i jest wymagalne, że najemca został wezwany do zapłaty i nie wykonał wezwania.

W okresie od sierpnia 2008 r. do maja 2009 r. G. C. zalegała z zapłatą opłat wynikających z umowy najmu na łączną kwotę 515 847,47 zł. W dniu 16 kwietnia 2009 r. powódka wezwała G. C. do zapłaty zaległości, wyznaczając jej 1-miesięczny termin na spłatę zaległości, pod rygorem wypowiedzenia umowy najmu.

G. C. nie uiszczała żądanej kwoty i w związku z tym powódka wezwała pozwaną – pismem z dnia 26 czerwca 2009 r. – do zapłaty kwoty 137 238 euro. Wezwanie zostało doręczone w dniu 29 czerwca 2009 r. Następnie wezwania te były ponawiane pismami z dnia 27 sierpnia i 18 września 2009 r., w których wyznaczono pozwanej ostateczny termin zapłaty na dzień 24 września 2009 r.

Pozwana odmówiła zapłaty.

Oświadczeniem zawartym w piśmie z dnia 22 czerwca 2009 r. powódka wypowiedziała G. C. umowę najmu, a następnie, w postępowaniu upadłościowym tej spółki syndyk masy uznał zgłoszoną przez powódkę wierzytelność w łącznej kwocie 7 177 744,32 zł.

W trakcie postępowania sądowego pozwana wniosła o przyznanie syndyka masy upadłości G. C.. Syndyk, prawidłowo zawiadomiony przez Sąd, nie wstąpił do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo było w całości usprawiedliwione.

Za niezasadny uznał Sąd pierwszej instancji zarzut nieważności postępowania powiązany z zarzutem niewłaściwego umocowania pełnomocnika strony powodowej. Umocowania dokonał bowiem członek zarządu oraz pełnomocnik – powołany przez dwóch członków zarządu, zgodnie z zasadą dwuosobowej reprezentacji.

Również zarzut nieważności umowy poręczenia został uznany za pozbawiony podstaw. Nie miało miejsca w sprawie poręczenie wierzytelności przyszej, lecz wierzytelności istniejącej, ale jeszcze niewymagalnej. Nadto, z brzmienia art. 358¹ § w brzmieniu obowiązującym w dacie udzielania poręczenia, nie wynikał zakaz posługiwania się klauzulami waloryzacyjnymi, na podstawie których można było określić wartość świadczenia w walucie polskiej.

W związku zaś z zarzutem, że brak daty sporządzenia dokumentu poręczenia uniemożliwia ustalenie, czy została ona zawarta przez osoby umocowane do składania oświadczeń woli w imieniu powoda zauważył, iż została ona zawarta co najmniej po dacie zawarcia umowy najmu, albowiem odwołuje się do niej; a po tej dacie nie zmienił się skład osób powołanych do reprezentacji powoda. Tym samym uznać należało, że umowę poręczenia podpisały osoby uprawnione do reprezentacji powoda.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji wezwanie pozwanej do zapłaty nastąpiło w czasie właściwym – w umówionym terminie. Co najmniej 27 sierpnia pozwana wiedziała o żądaniu powoda, skoro w tym dniu wystosowała pismo do powódki odnoszące się do swej odpowiedzialności, jako poręczyciela.

Wreszcie, odnosząc się do wysokości zobowiązania i do zarzutu potrącenia Sąd Okręgowy podniósł, że strona pozwana nie wykazała, iż miało miejsce skuteczne potrącenie jej wierzytelności z wierzytelnością powódki z tej podstawowej przyczyny, że pozwana nie udowodniła istnienia swej wierzytelności. Natomiast kwota wierzytelności powódki została wykazana, a to w związku z wykazaniem niespełnienia świadczeń G. C. z umowy najmu, m.in. na podstawie wyciągu z listy wierzytelności z 21 lutego 2012 r. oraz pozostałych dowodów złożonych w sprawie.

Sąd uznał także, że ustalenie kwoty należności poprzez przeliczenie kwoty euro na złote polskie powinno nastąpić zgodnie z art. 354 k.c., tj. w sposób wskazany przez powoda – w dacie powstania obowiązku zapłaty.

Od tego orzeczenia w całości apelację wniosła pozwana zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie:

- art. 379 pkt 2 k.p.c.,
- art. 233 k.p.c.;
- art. art. 6 k.c. oraz art. 878 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. i art. 354 k.c.

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie ma uzasadnionych podstaw.

Sąd Apelacyjny podziela w całości dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne uznając, że były one swobodne, a nie dowolne i nie naruszały dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Nie doszło także do naruszeń pozostałych, powołanych w apelacji przepisów prawa procesowego, ani prawa materialnego.

Zasady reprezentacji powódki nie zostały naruszone, albowiem umocowania pełnomocnika Spółki dokonało dwóch członków zarządu (k. 19) ograniczając zarazem sposób jego działania w ten sposób, że mógł on działać przy współdziałaniu z członkiem zarządu (tamże). Było to uprawnione i było powiązane z ograniczeniem umocowania, a nie zmianą sposobu reprezentacji spółki.

W tej sytuacji umocowanie pełnomocnika procesowego (k. 18) było w pełni poprawne w świetle dokumentu umocowania (k. 19).

Nie zachodził więc przypadek skutkujący nieważnością postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

Trafnie także Sąd pierwszej instancji uznał, że przedłożone przez powódkę dokumenty były dostateczne do ustalenia wierzytelności powódki wobec G. C. i pozwanej jako poręczyciela. Wierzytelności powódki zostały także uznane przez syndyka, a pozwana w zarzutach poza podniesieniem, iż wysokość opłat eksploatacyjnych w 2009 r. była kwestionowana przez G. C., nie wykazała, aby wysokość ustalona w tym czasie była wadliwa, a pozostałe zarzuty w tym zakresie były ogólnikowe, a nie rzeczowe i zaniechały dowodzenia.

Wbrew odmiennej ocenie pozwanej, ciężar dowodzenia na tym etapie – zarzutów od nakazu zapłaty – obciążał pozwana (art. 6 k.c.).

Wezwanie do zapłaty z dnia 26 czerwca 2009 r. (k. 129), mimo braku dowodu doręczenia, mogło być, stosownie do art. 229 k.p.c., uznane za doręczone pozwanej, skoro odniosła się do niego pismem z dnia 4 września 2009 r. (k. 133). Sąd Okręgowy z ostrożności uznał, że mogło ono stanowić skutek wezwania z 27 sierpnia 2009 r. (k. 131).

A zatem zostały spełnione przesłanki wymagane dla zaistnienia odpowiedzialności pozwanej wynikające z umowy poręczenia.

Trafnie także Sąd pierwszej instancji uznał, że umowa poręczenia wskazywała górną kwotę poręczenia, poprzez jej określenie w postaci zastosowania klauzuli waloryzacyjnej. Nie doszło więc do naruszenia art. 878 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c., ani w zw. z art. 65 k.c. i art. 358¹ § 1 k.c. (co Sąd drugiej instancji rozważył z urzędu w granicach zaskarżenia).

Sąd zasądził należność odsetkową stosownie do art. 481 § 1 k.c. odnosząc obowiązek z tego tytułu do opóźnienia. Te zaś było powiązane z wezwaniem do zapłaty z 29 czerwca 2009 r.. Średni kurs euro z daty powstania obowiązku (v. k. 95 – umowa poręczenia) określał podstawę przeliczenia na złote polskie.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. i art. 98 k.p.c. zasądzając na rzecz powódki wynagrodzenie adwokackie w stawce minimalnej.